

Fundusze inwestycyjne w Polsce i na świecie

podrozdział pracy magisterskiej z finansów o funduszach inwestycyjnych

Rozwój instytucji wspólnego inwestowania został zapoczątkowany w Wielkiej Brytanii, gdzie w 1860 r. powstało pierwsze nowoczesne towarzystwo inwestycyjne. Proces ten został jednak zahamowany pod koniec XIX w., do czego przyczynił się brak odpowiednich regulacji i nadmierna skłonność do krótkoterminowych, ryzykownych spekulacji. Zainteresowanie funduszami inwestycyjnymi powróciło dopiero w latach dwudziestych XX w. Dzięki wprowadzonym wówczas zmianom w organizacji i zasadach działania funduszy inwestycyjnych instytucje te zdołały oprzeć się kolejnym załamaniom gospodarczym i dekoniunkturze giełdowej, w tym wielkiemu kryzysowi zapoczątkowanemu w 1929 roku.

Największą popularność fundusze inwestycyjne zdobyły w Stanach Zjednoczonych. Na rynku amerykańskim rozwój tych instytucji zapoczątkowało utworzenie w 1904 r. pierwszego funduszu zamkniętego, zaś pierwszy fundusz otwarty (mutual fund) został założony w roku 1924. U progu wielkiego kryzysu na rynku amerykańskim działało już 400 funduszy, a łączna wartość ich aktywów osiągnęła 3 mld dolarów. Dalszy szybki rozwój nastąpił w latach II wojny światowej oraz po jej zakończeniu.

Długotrwała dekoniunktura giełdowa lat siedemdziesiątych sprzyjała rozwojowi funduszy rynku pieniężnego. Dzięki wysokiej rentowności fundusze rynku pieniężnego z powodzeniem konkurowały z lokatami bankowymi, a ich sukces rynkowy przyczynił się do powstania innych typów funduszy

specjalizujących się w instrumentach dłużnych. Bezprecedensowy rozwój funduszy inwestycyjnych nastąpił w latach dziewięćdziesiątych. W 1990 r. wartość aktywów amerykańskich funduszy inwestycyjnych wynosiła 1,1 bln dolarów, zaś na koniec 1999 roku osiągnęła już 6,8 bln dolarów.

Przez długi czas instytucje wspólnego inwestowania były domeną anglo-amerykańską. W krajach europejskich oraz w Japonii do II wojny światowej długoterminowym lokowaniem środków zajmowały się przede wszystkim banki. Proces rozwoju funduszy inwestycyjnych w tych krajach uległ przyspieszeniu dopiero w latach pięćdziesiątych XX w. Według danych Europejskiej Federacji Towarzystw i Funduszy Inwestycyjnych (FEFSI), liczba działających funduszy inwestycyjnych w połowie 1999 roku wynosiła 20484 w krajach europejskich, 7481 w USA oraz 4155 w Japonii. Wartość aktywów zgromadzonych przez wszystkie fundusze inwestycyjne na świecie wynosiła 9,7 bln euro, z czego 5,9 bln euro przypadało na fundusze działające w Stanach Zjednoczonych (61%), 2,6 bln euro (29%) na fundusze europejskie, zaś 0,4 bln euro (4,3%) na fundusze japońskie.

[\[1\]](#)

Powstawanie w Polsce instytucji wspólnego inwestowania stało się możliwe od chwili wejścia w życie ustawy z dnia 22 marca 1991 r. Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi i funduszach powierniczych. Pierwszy fundusz powierniczy zrównoważony rozpoczął działalność w lipcu 1992 r. W okresie trzech początkowych lat był on jedyną tego typu instytucją w Polsce. Szybkiemu przyrostowi jego aktywów sprzyjała wielka hossa na warszawskiej giełdzie, jaka miała miejsce w latach 1993-1994. W szczytowym okresie hossy wartość aktywów pierwszego funduszu powierniczego przekroczyła 2 mld zł. Następne fundusze powstały w 1995 r. – powstał wówczas kolejny fundusz zrównoważony oraz pierwsze fundusze akcji i obligacji.

Rozwój rynku nabrał tempa w latach 1997-1999, gdy corocznie powstawało kilkanaście nowych funduszy. Ważny dla rozwoju rynku był zwłaszcza 1998 r., gdy weszła w życie ustawa o

funduszach inwestycyjnych. W miejsce dotychczasowych funduszy powierniczych nowa ustawa wprowadziła pojęcie otwartego funduszu inwestycyjnego, nadając mu na wzór amerykański osobowość prawną. Ustawa wprowadziła też dwa nowe typy funduszy, zamknięte i mieszane, a także fundusze specjalistyczne jako szczególną formę funduszu otwartego. Towarzystwa funduszy powierniczych zobowiązano do przekształcenia się w towarzystwa funduszy inwestycyjnych, a fundusze powiernicze – w otwarte fundusze inwestycyjne (proces przekształceń został zakończony na początku 2000 r.).

W 2002 roku wzrosła atrakcyjność alternatywnych form oszczędzania. Największą popularnością cieszyły się fundusze inwestycyjne. Suma aktywów netto funduszy zwiększyła się z 12,1 mld PLN w końcu 2001 r. do 22,8 mld PLN w końcu 2002 r. Był to największy roczny przyrost aktywów netto (o 10,7 mld PLN). Tak duża skala przyrostu aktywów funduszy inwestycyjnych spowodowała znaczną poprawę wskaźników opisujących stan tego segmentu rynku finansowego. Relacja aktywów netto funduszy do PKB wzrosła blisko dwukrotnie z poziomu 1,6% do 2,96%. Wielkość zgromadzonych aktywów w stosunku do depozytów gospodarstw domowych zwiększyła się z 5,95% do 11,62%. Natomiast relacja aktywów funduszy do kapitalizacji GPW w Warszawie wzrosła z 11,93% do 20,59%. Pomimo tak dynamicznego przyrostu aktywów ich wartość w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosła w końcu ubiegłego roku tylko 142 USD. Wynik ten nadal ustępuje nie tylko krajom rozwiniętym, ale również państwom o zbliżonym poziomie rozwoju gospodarczego. Różnica ta świadczy o ogromnym potencjale rozwoju rynku funduszy inwestycyjnych w Polsce w przyszłości.

Tendencja wzrostowa utrzymuje się także w 2003 r. Na koniec czerwca 2003 roku na naszym rynku działało aktywnie 16 Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych, które zarządzały łącznie 119 funduszami. Wśród nich 28 funduszami akcji, 27 funduszami obligacji, 30 funduszami zrównoważonymi, 22 rynku pieniężnego i 12 funduszami zamkniętymi i mieszanymi. Łączna wartość

aktywów funduszy inwestycyjnych na koniec czerwca 2003 r. wynosiła 31 500,29 mln PLN, co oznacza, że w czerwcu do funduszy wpłynęło nieco poniżej 2 miliardów PLN. Od początku 2003 r. fundusze inwestycyjne zanotowały wzrost wielkości aktywów netto o 38,36%. Wielkości te wskazują, że już w połowie 2003 r. zostały zrealizowane prognozy mówiące o wzroście rynku funduszy inwestycyjnych w Polsce do wielkości 31 mld PLN na koniec 2003 r. [\[2\]](#)

Jest to jedynie krótki rys historyczny. Chciałem jednak powyższe fakty w tym miejscu przedstawić, niejako dopełniając problematykę rozwijaną przeze mnie na tym etapie mojej pracy. Szerzej, bowiem o rozwoju rynku funduszy inwestycyjnych Polsce opowiem w rozdziale ostatnim. Szczególnie położę tam nacisk na ostatnie lata prezentując jednocześnie wyniki funduszy inwestycyjnych Polsce w celu zobrazowania wpływu struktury aktywów na efektywność.

[\[1\]](#) por. T. Publicewicz „*Fundusze inwestycyjne na świecie*”
Warszawa 2003

[\[2\]](#) Ibidem

W serwisie dyplom.com.pl prezentujemy obronione prace dyplomowe, które mogą służyć za wzór do napisania własnej pracy - gdyby potrzebowali jeszcze Państwo konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.